

IBA-LINJAUS

Ulkoasiainministeriön linjaus Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön rahoituksesta vuosille 2016–2019

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman mukaan Suomi on aktiivinen arktisen alueen hyödyntämisessä ja yhteistyössä. Suomi jatkaa myös tiivistä yhteistyötä Euroopan unionin puitteissa ja Itämeren valtioiden kesken Itämeren pelastamiseksi ja alueen talouskehityksen vahvistamiseksi. Ulkoasiainministeriön pääluokkaan osoitettavalla Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön rahoituksella (IBA-rahoitus) tuetaan näihin liittyvien Suomen politiikkatavoitteiden toimeenpanoa käytännön tasolla.

Linjauksessa määritellään IBA-rahoituksen yleiset periaatteet vuosille 2016–2019. Rahoitusta suunnataan ensisijaisesti hallitusohjelman tavoitteita tukevaan monenväliseen alueelliseen yhteistyöhön, jossa Suomelle keskeisiä yhteistyömekanismeja ovat alueneuvostot (Arktinen neuvosto, Barentsin euroarktinen neuvosto ja Itämeren valtioiden neuvosto), pohjoisen ulottuvuuden yhteistyö ja EU:n Itämeren alueen strategia. Lisäksi rahoituksella tuetaan hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa.

1. IBA-rahoituksen tavoitteet

1.1. Monenkeskinen alueellinen yhteistyö

IBA-rahoituksella toimeenpannaan Suomen kansallisia tavoitteita Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyössä.

Suomen osallistumista Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön ohjaavat:

- Suomen arktisen strategian tavoitteet
- Euroopan unionin Itämeren alueen strategian tavoitteet
- Pohjoisen ulottuvuuden politiikan tavoitteet

Rahoitusta käytetään seuraaviin kohteisiin:

- *Alueellisen yhteistyön hankkeet, joilla edistetään Suomen arktisen strategian toimeenpanoa ja yhteistyötä erityisesti Arktisessa neuvostossa ja Barentsin euroarktisessa neuvostossa. Keskeisellä sijalla ovat Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuutta 2017–2019 tukevat hankkeet.*
- *Alueellisen yhteistyön hankkeet, joilla edistetään EU:n Itämeren alueen strategian toimeenpanoa ja yhteistyötä erityisesti Itämeren valtioiden neuvostossa.*

- *Pohjoisen ulottuvuuden yhteistyö*, joka kattaa useita yhteistyösektoreita, ml. ympäristönsuojelu, terveyden edistäminen ja taloudellisen kehityksen edellytysten turvaaminen. Käytännön työtä toteutetaan erityisesti kumppanuuksien kautta¹.

Pohjoisten alueiden alueellisen yhteistyön periaatteena on yhteisrahoitus, jossa rahoitusta tulee eri lähteistä. Rahoitukseen osallistuvat yksittäiset maat, EU, kansainväliset rahoituslaitokset sekä yksityinen sektori. IBA-rahoitus mahdollistaa Suomen kansallisen panostuksen merkittäviin alueellisiin yhteistyöhankkeisiin.

IBA-rahoituksella toteutettavien hankkeiden valinnassa painottuvat Suomen kansalliset intressit mukaan lukien suomalaisen asiantuntemuksen ja osaamisen hyödyntäminen hankkeiden toteuttamisessa. Suomen rahoituksella voidaan edistää EU:n ja muun kansainvälisen rahoituksen ohjautumista Suomen kannalta tärkeisiin monenvälisiin hankkeisiin Suomen lähialueilla.

1.2. Hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpano

IBA-rahoituksella edistetään hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa.

Hallituksen Venäjä-politiikan tavoitteita tuetaan toteuttamalla hankkeita Venäjä-suhteiden hoidon kannalta keskeisillä sektoreilla. Tällaisia ovat esimerkiksi:

- taloudellisen yhteistyön edistäminen
- liikkuvuuden ja rajan toimivuuden edistäminen
- kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ja asiantuntijatason kontaktien lisääminen

2. IBA-rahoituksen käyttö: valmistelu ja päätöksenteko

IBA-yhteistyö rahoitetaan ulkoasiainministeriön pääluokkaan osoitetusta määrärahasta.

Linjauksessa määriteltyjen strategisten politiikkatavoitteiden toteuttamiseksi ulkoasiainministeriö valmistelee vuosittain suunnitelman IBA-rahoituksen käytöstä. Suunnitelma koostuu aloitteista, joita on tunnustettu toisaalta Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön puitteissa ja toisaalta hallituksen Venäjä-politiikan pohjalta. Valmistelutyössä kuullaan asianomaisia sektoriministeriöitä ja muita tarpeellisia tahoja.

Määrärahan käytössä noudatetaan hankintalakia. Hankintayksikköinä toimivat ministeriöt. Päätökset rahoitettavista hankkeista tekee ulkoasiainministeriö.

¹ *ympäristökumppanuus, sosiaali- ja terveyskumppanuus, liikenne- ja logistiikkakumppanuus sekä kulttuurikumppanuus*